

۷۷۱۴
۹۴ ۴/۱۵

فرهنگ خداپرستی

دیوان

میرزا عبدالباقی محرم یزدی

همراه

بیوگرافی شمس‌الدین کرمانی

به کوشش همایون آصفی

سر شناسه: محرم یزدی، عبدالوهاب بن محمد علی، ۱۲۹۴ ق.
عنوان و نام پدیدآور: فرهنگ خداپرستی: دیوان میرزا عبدالوهاب محرم یزدی،
همراه با بیوگرافی ۱۵۲ تن از شهدای کربلا / به کوشش: مهدی آصفی.
مشخصات نشر: تهران: مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۲۲۴ ص.

شابک: ۵-۵۷۹-۵۳۹-۹۶۴-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا.

یادداشت: کتابنامه: ص ۲۱۵-۲۱۷.

موضوع: شعر فارسی، شعر مذهبی، قرن ۱۳ ق.

موضوع: واقعه کربلا، ۶۱ ق. شعر، مرثیه و مرثیه سرایی، شهیدان.

موضوع: حسین بن علی علیهما السلام، امام سوم، ۴-۶۱ ق. شعر

شناسه افزوده: آصفی، مهدی، ۱۳۲۳، گردآورنده.

رده بندی کنگره: ۱۳۹۵ ۴ ف / PIR ۷۳۵۵

رده بندی دیویی: ۱/۵ فا ۸

شماره کتابشناسی ملی: ۴۵۸۰۱۱۴

شابک ۵-۵۷۹-۵۳۹-۹۶۴-۹۷۸-۵-۷۹-۶۳۹-۹۶۴-۹۷۸ ISBN 978

فرهنگ خداپرست

به کوشش: مهدی آصفی

ناشر: مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر

صفحه آرایی: شبیر

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۶

شمارگان: ۲۵۰۰ نسخه

چاپ: ماه منظر

اینستاگرام:
monir_publisher

تهران، خیابان مجاهدین، چهارراه ابسردار، ساختمان یز بشکان، واحد ۹

تلفن و فاکس: ۷۷۵۲۱۸۳۶ (۶ خط)

پست الکترونیک:
info@monir.com

کانال تلگرام:
telegram.me/monirpub

دیگر مراکز پخش:

خیابان ایران، جنب کانون زبان ایران، شماره ۲۰۹، کتابسرای مهدی - تلفن: ۳۳۱۳۳۷۴۱

قیمت کتاب با جلد شومیز ۱۵۰۰۰ تومان

قیمت کتاب با جلد سخت ۲۰۰۰۰ تومان

پیش‌گفتار

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

میرزا عبدالوهاب مشرر به لسان الحق، متخلص به «محرم» یزدی
فرزند میرزا محمد علی نوه آقا محمد هاشم «زرگر اصفهانی»^۱ غزل
سرای مشهور است، او در شهر یزد تولد یافت در سنین کودکی پدر
فاضل و دانشمند خود میرزا محمد علی که اسم «محرم» تخلص داشت
را از دست داد، مادرش وی را به مکتب برد و به آموزش سپرد، او با
استعداد و نبوغ ذاتی که در وجودش موج می‌زد با استفاده از حضور
اساتید آن عصر به ویژه استاد کامل حاجی محمد منوچهر به

۱. آقا محمد هاشم «زرگر اصفهانی» از غزل سرایان اواسط قرن سیزدهم
هجری است این بیت از اوست:

خواست بهای بوسه زر، از من و من نداشتم
گفت نداری از زری پس تو چگونه زرگری؟

«بیدل کرمانشاهی» به تحصیل علم و کسب فضایل اخلاقی همت گماشت و با هوش و پشتکار زایدالوصفی که داشت به مدارج والای علمی دست یافته و به درک مطالب حکمی و فلسفی نایل و به سرودن نظم و نوشتن نثر، روی آورد، و در آموختن خط و فراگیری زبان فرانسه مشغول گردید، به طوری که پس از مدت کوتاهی در مدرسه «دارالفنون» به معلمی آن خط و تدریس و ترجمه آن زبان مشغول شد، بعد از آن که در علوم ظاهری به کمال رسید راه سیر و سلوک پیش گرفته و به تربیت پرداخت، «محرم» به زیارت عتبات عالیات موفق شده و پس از مراجعت در کرمانشاه به تهذیب نفس پرداخته و به کمالات معنوی ختم رسانید، سرانجام به «دارالخلافت تهران» روی آورد و به مداحی محمد شاه و ناصرالدین شاه و این شاه زبان گشود و مورد عنایت قرار گرفت و به «ملک الشرایع عراقین» ملقب گردید، پس از چندی انقلابی درونی در او به وجود آمد، دست از مداحی سلاطین برداشته به کفاره لغزش ایام جوانی به سرودن نوحه و مرثیه و مرثیه خاندان رسالت علیه السلام افتخار یافت و در سلک مداحان آن زمان درآمد و باب آشتی خود را با سرودن مسقطی در «۲۹۰ بند» که مصمّن جازازی و کیفیت شهادت بنی هاشم و اصحاب باوفای آن حضرت به سبک نظم درآورد که الحق در نوع خود، بی نظیر و نمونه آن کمتر دیده شده تا حدی که خواننده را مجذوب دقایق صناعات و ظرایف ادبی خود می سازد. از تاریخ فوت «محرم» اطلاع دقیقی در دست نیست اما به گفته مؤلف «تذکره گنج شایگان» تا سال «۱۲۹۴ هـ» در قید حیات بوده است.

کتاب مذکور، در سال «۱۲۸۱ ه. ق» به صورت چاپ سنگی در دارالخلافت تهران به زیور طبع آراسته گردیده و چون شادروان «محرم یزدی» بدون هیچ توضیح و شرحی در مورد شهدای کربلا تنها به ذکر نام آنها اکتفا نموده و از مصادر و منابع در این مسمط نام نبرده است، بر آن شدم در حد امکان از تواریخ و مقاتل که بدان دسترسی داشتم اسامی آن ستادگان همیشه جاوید و درخشان را در پاورقی ذیل نام هر شهید بنگارم و امیدوارم این خدمت هرچند ناچیز مقبول درگاه آن امام همام و صاحبزادان جان بر کف دشت خونین کربلا قرار گرفته تا روز «لا ینفع منکر الا کره» دستگیرم باشند.

دماوند - مهدی آصفی

۱۳۹۳/۶/۱۲

پس گفتار مصنف

مجر درگاه خلاق عالم عبدالوهاب ملقب به لسان الحق، متخلص به «محرم» چون به فرموبت اعلی حضرت اقدس شاهنشاه دین پناه به نظم فرهنگ شاهپرستی رسید آمد. دنیای خویش را معمور ساخته و در آخرت نیز خود را مغفور حرات سرانجام عشق مجازی به حقیقت رسید.

بعد از آن که به نظم تاریخ شهدای بزرگوار کربلا سلام الله علیهم توفیق یزدانی یار و تأیید سبحانی مددکار آمد، او را شخص که آن را بر خواند سرکار عظیمتمدار، میرزا محمدخاں سنن مالار قاجار ادام الله حشمته بود، آن جناب فرمودند چه نیکو و مناسب است که اسم این منظومه «فرهنگ خداپرستی» باشد. همین اسم را به داریا پناه کرده پس از هشت ماه معلوم شد که «خداپرستی» تاریخ است.

فرهنگ خداپرستی از حق آمد به حقیقت و درستی
اینک به گواه قول محرم تاریخ شدش «خداپرستی»

این معنی را علامت قبول بزرگان دین دانسته و لازم شمرد که به عرض شیعیان برساند تا این موهبت و کرامت را از باطن آن بزرگواران مختصر و حقیر بشمارند. «فرهنگ خداپرستی» که تاریخش مطابق است با اسم آن مشتمل بر کیفیت رزم و شهادت با سعادت هریک از انبهای بزرگوار کربلا سلام الله علیهم، جامع بین منقبت و مصیبت با طبری جدید، خلاصه قدر و منزلت این کتاب مستطاب را بدانید که الحق تا حد کتابی به این سبک و اسلوب مطابق احادیث معتبره و اخبار صحیح دینیه و شنیده نشده و ناظم آن مؤید به تأیید خدایی و مقالاتش معبر الی البر بزرگان دین و پیشوایان شرع مبین است.

و این نخست نسخه آن است که در دارالطباعه دولتی به توجه قبله الاحباب و قدوة الاصحاب بقرآن الخاقان صنیع الملک میرزا ابوالحسن خان غفاری زید عزه ایش اتمام یافت.

مخفی نماناد که نظم کتاب «فرهنگ خداپرستی» خدمتی به خاندان رسالت و ترتیب این اسامی مبارکه هدیه می‌است به شیعیان، چون تا حال به این تفصیل ندیده و نشنیده‌اند، اندک حرز جان و ورد زبان ساخته حق ناظم کتاب مستطاب «فرهنگ خداپرستی»، لسان الحق را، به دعای خیر ادا نمایند.

و السلام علی من اتبع الهدی

میرزا عبدالوهاب یزدی «محرم»